

Sunnerkloas

n verhoal ien t Grunnegers deur Bé Kuipers

Der is tegenwoordeg nogal wat kommootsie om Sunnerkloas, of beder, om Swaarde Piet. Het zel joe vervast nait ontgoan wezen. Ik wil mie op dit stee nait mengen ien dij discuzzie, dat doun ze ien de landelke media al genog. Mor ain ding wil ik aal noar veuren brengen: dat t apmoal zo blieven mout as t west het, zoas paardie lu willen, kin volgens mie gewoon nait.

t Sunnerkloasfeest veraandert aingoa. Weliswoar langsoam, mor toch onverbiddelk. Onze kiek op dingen, zoas tradities as Sunnerkloas, Suntmeerten, Kerste en Old en Nij veraandert nou ainmoal deur de joaren hèn. Omstandegheden veraandern en doarmit ook hou dij dingen der oetzain doar wie mit omgoan. Net as traauwens ale dingen. Dat is n netuurwet.

Panta rhei, zeden olle Grieken al, alles stroomt. Of: ales is ien bewegen, net as n rivier. Je kinnen nooit twijmoal ien dezulfde rivier ofdoalen, t wodder is altied weer aans. Ien ain mensleven is der hail wat veraanderd en Sunnerkloas en Swaarde Piet bennen doar gain oetzundern op. Ik geef joe n poar veurbeelden hou dat vrouger ging bie mie, ien vergelieken mit nou.

Mien olders deden ook aan Sunnerkloas, doar kon je ook vrouger ook al nait omtou. Gelukkeg was recloame lang nait zo oetgebraaid en opdringerg as tegenwoordeg, mor ook dou kregen mensen der mit te moaken. En as kiender geern wat willen, is t stoer om dat te negéren, benoam as dat n volksfeest as Sunnerkloas betreft.

Zo haren summege winkeliers ien de weken veur Sunnerkloas n zogenoamde Sunnekloas-toavel ien winkel, of veur t glaas van n koamer dij aan stroat laag. Allerhande slik en lekker goud waren netjes en sums ook hail kunsteg oetstald op zo'n toavel en mooi verlicht, n hoast aandounleke menaaijer van recloame moaken. As klaaine kiender konden wie doar toerloos veur stoan te kieken en te fanteseren.

Lapkekoopman bie ons ien dörp, manufacturenwinkel zeg mor, haar as ainege n primeur. Hai kreeg ongeveer n week veur Sunnerkloas, mainsttied op n zodderdagmirreg, Ol Boas op bezuik. Allain as je wat ien winkel kochten, mog je noar n apaart koamerke. Doar zat Sunnerkloas hail plechtstoateg ien n grode zetel en keek slim eeernsachteg. Swaarde Piet ston schuuns achter hom en keek ook serieus, bie t kwoaje òf.

Wie waren gain klant bie dij winkel, mor mien olders konden der nait onderoet om doar wat te kopen, wat buusdouken of n poar zokken, om mie bie Sunnerkloas te kriegen. Wat heur beweegredens waren, wait ik nait. Ze deden mie der ien elk geval gain plezaaijer mit. Ik von t hail spannend en ik was slim benaauwd.

Want ien dij tied was Sunnerkloas n veurnoame, deftege man mit gezag, dij ien mien ogen ales wis. Swaarde Piet haar n groot en dik bouk bie hom dij e Sunnerkloas aanlangde op zien wenk. Doar stonden aal mien minne doaden ien. Aigelk was ik schietensbenaauwd veur hom.

Mor as ik beloofde dat ik t nooit weer doun zol, wat ik netuurlek grif dee - en as ik din nog n verske veur hom zong, was Sunnerkloas nait kwoad meer en kreeg ik n kedootje. Ain of aander schietdinkje, mor ik was der n pooske blied mit. En lapkekoopman kreeg op zo'n menaaijer veul klanten ien winkel.

Ik wait nog dat ik bie zo'n gelegenhaid n gruine kikker kreeg mit n veer der onder, ales van dun iezet. Plastic was nog nog hoast nait. As je der ien knepen heurde je n soort knappend geluud, dat t kwaken van kikker beduden mos. Hai was noa n dag al kepot. Ach, lapkekoopman kon netuurlek nait veur aal dij kiender n duur en solied kedo kopen. Hai mos der ja aan verdainen...

Sunnerkloas en Swaarde Piet waren toch al om baang veur te wezen. Dat bliekt nog oet Sunnerkloaslaidjes, dij nou nóg zongen worden: Wie zoet is krijgt lekkers, wie stout is de roe. (Beloning en straf, wat komt mie dat toch bekend veur...) Hier en doar worden daarom ook al nijmoudse laidjes zongen, zunder 'stout' en 'straf'.

Sunnerkloas zulf is ientied n softie worden en ropt aingoal: "Dag lieve kinderen." En: "Alles komt vanzelf goed." Mor vrouger ging t bie hom echt om goud of kwoad. Veul olders bruukten Sunnerkloas ook as hulp bie t opvouden van heur kiender: "Pas op heur, aans zeg ik t tegen Sunnerkloas."

Mien moeke dee voak n twijspraakje veur ain persoon ien de tied veur Sunnerkloas. As ze ien n aander koamer was, of ien t achterhoes, bromde ze mit n swoare stem: "Zijn hier ook stoute kinderen mevrouw?" En den zee ze mit heur aigen stem: "Nee hoor Swarte Piet." Zo kwamen der den nog wat zinnen achteraan. Benoam dee ze dat as der vremde kiender bie ons waren, of as der veziede mit kiender was.

Want as ze t ainmoal kenden, was de grap ter òf neuurlek. Ik dee der zulf ook niks meer op. Zo waren der n moal noa schoultied twij klasgenoten bie mie thoes te speulen, wichterkes van n joar of zes, dij zo benaauwd waren, dat ze noatied nait alleneg over stroat noar hoestou duurden noa mien moeke's tenailstukje. Mien pa mos ze model thoesbrengen.

Mor ik wait ook nog goud, dou ik wat older was, n joar of zeuven, aacht, dat ik stiekem hoopte dat Sunnerkloas nait beston. Op schoul haren n poar veurleke jonges ter over had dat Sunnerkloas nait beston. Dat ging netuurlek eerst hail slim ien tegen mien geloof ien Sunnerkloas.

Mien olders en meesters en juvven op schoul haren veul meer gezag as dij jonges. Mor aargens loofde ik t ook wél. Mien twievel stook toch ook stiekem zien kop op. En t feit dat ik dat hoopte zegt wel genog over hou beangstegend Sunnerkloas en Swaarde Piet wezen konden veur kiender.

Sunnerkloas was dus vrouger haildaal gain kiendervrund zoas nou. En Swaarde Piet stopte ondeugende kiender ien zak om ze veur straf mit te nemen noar Spanje. Feidelk gebeurde dat nooit, mor der wer aal mit draaigd. En t alerslimste was, dat je as kiend n puutje mit zolt kregen ien ploats van wat lekkers ien schoun, as je ondeugend west waren, n grode schaande.

Sunnerkloas haar vrouger ook mor ain Swaarde Piet bie hom. Tegenwoordeg bennen der kwaitn' houveul Pieten. Bie zien ientocht ien Amsterdam veureg joar allerdeegs vaaierhonderd, heurde ik op tv. En Piet was vrouger ook echt pikswaart mit kroeshoar en mit ringen ien oren.

Tegenwoordeg is dij kwoaie oard van Swaarde Piet haildaal verswonden en wordt e aal meer n goudoardege kiendergek. Kiender baang moaken, zoas Swaarde Piet van oorsprong dee, is volgens de algemaine opvattens pedagogisch nait meer verantwoord. Swaarde Piet veraanderde zodounde ien n bliede, mor ook wat stommelege en grappege knecht.

Hai moakt kiender - en ook heur olders - aan t laggen mit zien male meroakels en gekhaid. Hai het nog aal n zak bie hom, mor doar zitten nou peperneuten en aander slikgoud ien. Mainste Pieten bennen tegenwoordeg traauwens broen ien ploats van swaart. Golden ringen ien oren bennen vot en t kroeshoar voak ook.

Kortom, Sunnerkloas is ien mien leven slim veraanderd. Was e vrouger n strenge, deftege olle man, dij ales wis en zaag. Mit mor ain Swaarde Piet, mor wel n kwoaie, dij ook allaaain om hoes en dak sloop om te kieken of kiender wel deugden en dat aan Ol Boas rapporteerde. Nou is Sunnerkloas n haalfzaachte Ol Laverd mit honderden gekke Pieten om hom tou.

Zo is der n lenkooppiet, n Magezienpiet, n Wegwiespiet, n Acroboatpiet en - nait vergeten - n Hoofdpiet. Gain straf meer, nait meer ien zak mit noar Spanje, gain puutje mit zolt, mor veur ale kiender veul, overdoadege veul slik en snoep en ook veul en dure kedo's. En ook t is nou pedagogisch ook haildaal fout om n kiend ien oetzundernsposzietsie ploatsen deur t gain ke-dootje te geven.

Ik wol mor zeggen, wat is der op tegen dat Swaarde Piet hier en doar n luk beetje veraandert? Dat veraandernsproces is ja al joaren goande. Lutje kiender vernemen der niks van. En t is oetaidelk t toch belangriekste, dat t n mooi kienderfeest is? Zunder gedounde of hikhakkerij van grode mensen.